

فهرست سرخرطومی‌های (Coleoptera: Curculionidae) موجود در کلکسیون حشرات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

سمیرا فراهانی^{۱*}، رسول راحتی^۲ و ریحانه غلامی قوام‌آباد^۳

*- نویسنده مسئول، استادیار پژوهش، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

پست الکترونیک: s.farahani@rifr-ac.ir

۲- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد، گروه گیاه‌پزشکی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، البرز، ایران

۳- کارشناس، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۱۴

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۷/۰۷

چکیده

طی نمونه‌برداری حشرات مناطق مختلف کشور که با هدف جمع‌آوری و شناسایی سرخرطومی‌های جنگل‌ها و مراتع کشور در سال‌های ۱۳۷۲-۱۳۹۲ انجام شد، تعداد ۳۲ گونه متعلق به ۲۲ جنس شناسایی گردید که ۵ گونه شامل *Dorytomus ictor* (Herbst, 1795)، *D. melanophthalmus* (Paykull, 1792)، *D. mogulones mendax* (Schultze, 1898)، *Paramecops sinaitus* (Pic, 1930) و *Polydrusus mollis* (Stroem, 1768) برای اولین بار از ایران گزارش می‌شوند. این نمونه‌ها در کلکسیون حشرات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور نگهداری می‌شوند.

واژه‌های کلیدی: فون، سرخرطومی، جنگل‌ها و مراتع، گزارش جدید، ایران.

مقدمه

انگلیسی Weevils یا snout beetles خوانده می‌شوند، متعلق به خانواده Curculionidae هستند که با حدود ۴۶۰۰ جنس و ۵۱۰۰۰ گونه شناخته شده، بزرگ‌ترین خانواده در راسته قاب‌بالان هستند (Anderson, 1995). سرخرطومی‌ها از مهمترین سوسک‌های آفت در جهان هستند که احتمالاً به دلیل تنوع و گستردگی وسیع گیاهان میزبان آنها می‌باشند. انتقال پاتوزن‌ها یکی از مهمترین عوامل در اهمیت اقتصادی سرخرطومی‌های خانواده Curculionidae، به‌ویژه زیرخانواده Scolytinae و Platypodinae (به‌طورکلی سوسک‌های Ambrrosia) می‌باشد. همچنین بسیاری از سرخرطومی‌ها با تغذیه از گیاهان مهاجم (علف‌های هرز)

سرخرطومی‌ها یا سوسک‌های خانواده Curculionidae با نام انگلیسی weevils، بزرگ‌ترین خانواده در راسته قاب‌بالان هستند. جنگل‌ها و مراتع از مهمترین و باارزش‌ترین منابع ملی هر کشور محسوب می‌شوند که حفاظت از این منابع تجدیدشونده می‌تواند نقش اساسی در جهت حفظ آب و خاک و منابع ژنتیکی داشته باشد. مطالعه و شناخت گونه‌های حشرات، به‌عنوان متعددترین و فراوان‌ترین گونه‌های جانوری که در این اکوسیستم زندگی می‌کنند، نقشی حیاتی در نگهداری، حفظ یا احیای این منابع ارزشمند دارند. سوسک‌های سرخرطومی که در زبان

روی درختان، درختچه‌ها و گیاهان علفی از مناطق مختلف کشور جمع‌آوری شدند. جمع‌آوری نمونه‌ها بیشتر به‌طور مستقیم یا با تور حشره‌گیری از منطقه یا به‌ندرت پرورش گیاه میزبان در آزمایشگاه انجام شد. نمونه‌های مطالعه شده با استفاده از سوزن حشره و یا با چسباندن روی کارت‌های مخصوص، اتاله شده و پس از نصب اتیکت محل جمع‌آوری به کلکسیون حشرات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور منتقل شدند.

نتایج

در این تحقیق، در مجموع ۳۲ گونه متعلق به ۲۲ جنس از ۷ زیرخانواده سرخرطومی‌های موجود در موزه حشرات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور شناسایی شد. از این تعداد ۵ گونه شامل *Dorytomus ictor* (Herbst, 1795)، *D. melanophthalmus* (Paykull, 1792)، *Paramecops Mogulones mendax* (Schultze, 1898) و *Polydrusus mollis* (Stroem, 1930) و *sinaitus* (Pic, 1930) برای ایران گزارش جدید محسوب می‌شوند و با ستاره مشخص شده‌اند.

زیرخانواده *Baridinae* Schoenherr, 1836:

گونه *Acythopeus curvirostris persicus* Thompson, 1973

نمونه‌های مورد بررسی: استان البرز، ایستگاه کرج، جمع‌آوری‌کننده: محمدی (۲ نمونه).

پراکنش در ایران: اردبیل، آذربایجان شرقی، اصفهان، تهران، خوزستان، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، فارس، کرمان، مرکزی، هرمزگان (Legalov et al., 2010)، استان البرز (این تحقیق).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

گونه *Cosmobaris scolopacea* (Germar, 1824)

نمونه‌های مورد بررسی: استان البرز، ایستگاه البرز، جمع‌آوری‌کننده: باب‌مراد (۱ نمونه).

نقش مهمی در کنترل آنها دارند (Herrick et al., 2011). لارو بیشتر سرخرطومی‌های خانواده *Curculionidae* به‌صورت اندوفیت، درون اندام‌های گیاهی، از ریشه‌ها تا جوانه‌ها، گل‌ها و دانه‌ها تا تاج پوشش گیاه زندگی می‌کنند و البته تعداد کمی هم دارای زندگی خاص مدفوع‌خواری و حتی پرداتوری هستند (Anderson, 2002).

با توجه به تعداد گونه‌های سرخرطومی‌ها در منطقه پالتارکتیک، تاکنون تحقیقات کمی روی این گروه در ایران انجام شده است. از جمله اولین لیست‌های کامل مربوط به سوسک‌های بالاخانواده *Curculionoidea* توسط Boroumand در سال ۱۹۹۸ به چاپ رسیده است. البته تاکنون بیش از ۸۰۰ گونه از بالاخانواده *Curculionoidea* گزارش شده است (Alonso-Legalov et al., 2010؛ Zarazaga et al., 2017). از تحقیقات اخیر می‌توان به موارد زیر اشاره نمود. در سال ۲۰۱۰، Legalov و همکارانش، چک‌لیست بالاخانواده *Curculionoidea* ایران را تهیه کردند که جمعاً ۷۵۷ گونه متعلق به ۲۴۵ جنس لیست شد. Hossein Pour و Modarres Awal (۲۰۱۰)، Rahati و همکاران (۲۰۱۶)، Zare Khormizi و همکاران (۲۰۱۶)، Sanaei و Seiedy (۲۰۱۷) و Ghahari و Legalov (۲۰۱۸) گزارش‌های جدیدی از سرخرطومی‌ها برای ایران ارائه کردند. دو گونه جدید متعلق به زیرخانواده *Lixinae* توسط Gültekin و Podlussany (۲۰۱۲) و دو گونه جدید متعلق به زیرخانواده *Entiminae* توسط Savitsky (۲۰۱۹) توصیف شدند. از اهداف این پژوهش می‌توان به شناسایی فون سرخرطومی‌های گیاهان جنگلی و مرتعی جمع‌آوری شده در کلکسیون حشرات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور و تهیه لیست آنها اشاره کرد.

مواد و روش‌ها

در طرح ملی فون حشرات، طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۷۲ نمونه‌های سرخرطومی‌های خانواده *Curculionidae* از

*** گونه *Dorytomus ictor* (Herbst, 1795)**

نمونه‌های مورد بررسی: آذربایجان شرقی، کلیبر، جمع‌آوری کننده: راحتی (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان آذربایجان شرقی (گزارش جدید برای ایران).

گونه *Dorytomus longimanus* Forster, 1771

نمونه‌های مورد بررسی: استان آذربایجان شرقی، فاقد اطلاعات دیگر (۶ نمونه)؛ استان البرز، ایستگاه البرز، ۱۳۷۹/۰۱/۱۹؛ جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (۲ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان خراسان (Modarres Awal and Hossein Pour, 2010)، استان‌های البرز و آذربایجان شرقی (این تحقیق).
میزبان: صنوبر.

گونه *Dorytomus schoenherri* Faust, 1882

نمونه‌های مورد بررسی: استان تهران، ۱۳۷۱/۰۳/۰۵؛ جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (۳ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان همدان (Eslami and Khanjani, 1998)، استان تهران (این تحقیق).
میزبان: صنوبر.

*** گونه *Dorytomus melanophthalmus* (Paykull, 1792)**

نمونه‌های مورد بررسی: استان آذربایجان شرقی، جمع‌آوری کننده: یارمند (۲ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان آذربایجان شرقی (گزارش جدید برای ایران).

گونه *Rhinusa asellus* (Gravenhorst, 1807)

نمونه‌های بررسی شده: آذربایجان شرقی (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: آذربایجان شرقی، تهران، سیستان و بلوچستان، فارس، همدان (Legalov et al., 2010).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک، اورینتال، نئارتکتیک.

پراکنش در ایران: استان گلستان و تهران (Legalov et al., 2010)، آذربایجان شرقی (Rahati et al., 2016)، استان البرز (این تحقیق).

گونه *Malvaevora timida timida* (Rossi, 1792)

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، ایستگاه سیراچال، ۱۳۸۱/۰۳/۳۱ (یک نمونه)، ایستگاه البرز، ۱۳۷۷/۰۲/۲۷؛ جمع‌آوری کننده: یارمند (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: اردبیل، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، تهران، خوزستان، کهگیلویه و بویراحمد، فارس، قزوین، گلستان، لرستان، مازندران (Legalov et al., 2010)، استان البرز (این تحقیق).

زیرخانواده *Ceutorhynchinae* Gistel, 1856

*** گونه *Mogulones mendax* (Schultze, 1898)**

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، ایستگاه البرز، ۱۳۷۷/۰۲/۲۷؛ جمع‌آوری کننده: یارمند (۷ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان البرز (گزارش جدید برای ایران).

گونه *Mononychus punctumalbum* (Herbst, 1784)

نمونه‌های بررسی شده: استان اردبیل، فاقد اطلاعات دیگر (۲ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان گیلان (Colonnelli, 2004)، استان اردبیل (این تحقیق).

زیرخانواده *Curculioninae* Latreille, 1802

گونه *Curculio glandium* Marsham, 1802

نمونه‌های مورد بررسی: آذربایجان شرقی، ارسباران، ۱۳۸۵/۰۴/۲۸؛ جمع‌آوری کننده: یارمند (۲ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان آذربایجان شرقی، استان فارس (Modarres Awal, 1997).

گونه *Phacephorus nubeculosus* (Fairmaire, 1866)

نمونه‌های بررسی شده: استان بوشهر، ۱۳۷۷/۱۰/۱۹، جمع‌آوری کننده: فرار (یک نمونه)؛ استان سیستان و بلوچستان، جمع‌آوری کننده: افروزیان (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالئارکتیک و اورینتال.
پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، بوشهر، تهران، خوزستان، سیستان و بلوچستان، فارس، قم، کرمان، گلستان، مازندران، هرمزگان (Boroumand, 1998؛ Legalov et al., 2010).

***گونه *Polydrusus mollis* (Stroem, 1768)**

نمونه‌های بررسی شده: استان اردبیل، فاقد اطلاعات دیگر (۲ نمونه)؛ آذربایجان شرقی، ارسباران، ۱۳۸۱/۰۴/۰۴، جمع‌آوری کننده: عسکری (۶ نمونه).
پراکنش در دنیا: پالئارکتیک.
پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل و آذربایجان شرقی (گزارش جدید برای ایران).

گونه *Polydrusus obliquatus* Faust, 1884

نمونه‌های بررسی شده: استان تهران، پارک چیتگر، ۱۳۸۰/۰۸/۲۰، جمع‌آوری کننده: محمدی (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالئارکتیک.
پراکنش در ایران: قزوین (Boroumand, 1998)، استان تهران (این تحقیق).
میزبان: نارون.

گونه *Sitona humeralis* Stephens, 1831

نمونه‌های بررسی شده: آذربایجان شرقی (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: هولارکتیک.
پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، اصفهان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، تهران، چهارمحال و بختیاری، خراسان، سمنان، فارس، کرمان، کرمانشاه، کردستان، مرکزی (Boroumand, 1997؛ Modarres Awal, 1997؛ Sadeghi et al., 2010؛ Legalov et al., 2010).

گونه *Sitona longulus* Gyllenhal, 1834

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، ایستگاه البرز،

گونه *Rhinusa tetra* (Fabricius, 1792)

نمونه‌های بررسی شده: استان اردبیل، ۱۳۸۵/۰۴/۱۷، ۱۳۸۵/۰۴/۲۰، ۱۳۸۶/۰۴/۲۹، جمع‌آوری کننده: یارمند و محرابی (۱۰۳ نمونه)؛ آذربایجان شرقی، ۱۳۸۶/۰۳/۲۷، ۱۳۸۸/۰۴/۲۸، ۱۳۸۵/۰۴/۲۹، جمع‌آوری کننده: یارمند و محرابی (۸ نمونه)؛ استان تهران، ۱۳۸۶/۰۴/۱۰، جمع‌آوری کننده: یارمند (۲ نمونه)؛ استان البرز، بدون تاریخ، جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (یک نمونه)؛ استان گیلان، ۱۳۸۰/۰۳/۰۲، جمع‌آوری کننده: محمدی (۴ نمونه)؛ استان مازندران، ۱۳۸۵/۰۳/۱۵، جمع‌آوری کننده: یارمند (۳ نمونه).

پراکنش در دنیا: هولارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های آذربایجان شرقی، تهران، خوزستان، قزوین، همدان (Legalov et al., 2010).

زیرخانواده *Entiminae* Schoenherr, 1823**گونه *Chlorophanus vittatus* Schöneherr, 1832**

نمونه‌های مورد بررسی: استان آذربایجان شرقی (۳ نمونه)؛ گلستان (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالئارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، آذربایجان شرقی، مازندران (Legalov et al., 2010)، هرمزگان، کرمانشاه، خراسان، خوزستان (Boroumand, 1998)، استان گلستان (این تحقیق).

گونه *Otiorhynchus ovalipennis* Boheman, 1843

نمونه‌های بررسی شده: آذربایجان شرقی (یک نمونه)، اینالو، ۱۳۸۱/۰۴/۰۴، یارمند.
پراکنش در دنیا: پالئارکتیک.
پراکنش در ایران: استان‌های آذربایجان شرقی، خراسان (Legalov et al., 2010).

گونه *Otiorhynchus sieversi* Faust, 1888

نمونه‌های بررسی شده: استان اردبیل (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالئارکتیک.
پراکنش در ایران: استان آذربایجان شرقی (Legalov et al., 2010)، اردبیل (این تحقیق).

جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، ایلام، آذربایجان شرقی، خراسان، سیستان و بلوچستان، فارس، قم، گلستان، مازندران (Legalov et al., 2010).
پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، آذربایجان شرقی، خوزستان، لرستان، کرمانشاه، گلستان، مازندران، همدان (Boroumand, 1998; Legalov et al., 2010).

گونه *Coniocleonus excoriates* (Gyllenhal, 1834)

نمونه‌های مورد بررسی: استان البرز، ایستگاه البرز، اردبیل (یک نمونه).
جمع‌آوری کننده: باب‌مراد، (۳ نمونه)؛
اردبیل (یک نمونه).

پراکنش در دنیا: آفروتروپیکال و پالتارکتیک.
پراکنش در ایران: استان‌های ایلام، فارس، کرمانشاه، هرمزگان (Boroumand, 1998). استان‌های کرمان و خراسان (Legalov et al., 2010). استان‌های اردبیل و البرز (این تحقیق).

گونه *Larinus jaceae* (Fabricius, 1775)

نمونه‌های بررسی شده: آذربایجان شرقی، ورزقان، جمع-آوری کننده: راحتی (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل و گیلان (Legalov et al., 2010). استان آذربایجان شرقی (این تحقیق).

گونه *Larinus latus* (Herbst, 1783)

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، ایستگاه البرز، تهران (طالقان)، (۲ نمونه)؛ استان مازندران (داموند)، (۳۳ نمونه)؛ جمع‌آوری کننده: یارمند (۳۳ نمونه)؛ استان اردبیل، ایستگاه فندقلو، (۵ نمونه)؛ استان آذربایجان شرقی، ارسباران، (۲ نمونه)؛ استان آذربایجان شرقی، ارسباران، فاقد اطلاعات دیگر (۷ نمونه)، (۳۰/۰۴/۱۳۸۵)، جمع‌آوری کننده: محرابی (۱۱ نمونه)، (۰۳/۰۴/۱۳۸۱)، (۲۷/۰۳/۱۳۸۵)، جمع‌آوری کننده: یارمند (۷ نمونه)؛ استان قم، (۲/۰۶/۱۳۷۸) (۲ نمونه)؛ استان مرکزی، ایستگاه پارک جنگلی، (۰۴/۰۳/۱۳۷۵) (یک نمونه)؛ استان همدان،

جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، ایلام، آذربایجان شرقی، خراسان، سیستان و بلوچستان، فارس، قم، گلستان، مازندران (Legalov et al., 2010). استان تهران (Boroumand, 1998). البرز (این تحقیق).

گونه *Sitona macularis macularis* (Marsham, 1802)

نمونه‌های بررسی شده: آذربایجان شرقی (یک نمونه).
پراکنش در دنیا: هولارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، اصفهان، آذربایجان شرقی، بوشهر، تهران، سیستان و بلوچستان، کرمانشاه، فارس، قزوین، مرکزی (Modarres Awal, 1997; Boroumand, 1998).

زیرخانواده *Hyperinae* Lacordaire, 1863

گونه *Hypera postica* (Gyllenhal, 1813)

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، ایستگاه البرز، البرز، (۲۸ نمونه)، جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (۲۸ نمونه)، البرز، (۲۷/۰۲/۱۳۷۷)، جمع‌آوری کننده: یارمند (۴ نمونه)؛ استان تهران، طالقان (۱۷ نمونه)؛ استان بوشهر، (۲۴/۱۲/۱۳۷۴)، (۱۴/۰۹/۱۳۷۸)، جمع‌آوری کننده: فرار (۵ نمونه).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، ایلام، اصفهان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، بوشهر، تهران، خراسان، خوزستان، سمنان، سیستان و بلوچستان، لرستان، فارس، قزوین، هرمزگان (Modarres Awal and Hossein Pour, 2010; Boroumand, 1998; Modarres Awal, 1997). استان البرز (این تحقیق).

میزبان: صنوبر (البرز) و یونجه (بوشهر).

زیرخانواده *Lixinae* Schoenherr, 1823

گونه *Cleonis pigra* (Scopoli, 1763)

نمونه‌های مورد بررسی: استان اردبیل، ایستگاه نور،

۱۳۷۶/۰۳/۲۳، جمع‌آوری کننده: رجبی‌مظهر و احمدی (یک نمونه).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اصفهان، تهران، فارس، قزوین، قم، لرستان، کرمانشاه، کردستان، مازندران، هرمزگان (Boroumand, 1998)، استان‌های بوشهر، کرمان، گلستان، گیلان، همدان (Legalov et al., 2010)، استان‌های البرز، مرکزی (این تحقیق).

گونه *Larinus onopordi* (Fabricius, 1787)

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، ایستگاه البرز، ۱۳۸۱/۱۲/۱۷، جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (۲ نمونه)؛ استان ایلام، جمع‌آوری کننده: یارمند (یک نمونه)؛ استان لرستان، فاقد اطلاعات دیگر (۳ نمونه)، استان قم، ایستگاه جعفرآباد، ۱۳۷۸/۰۶/۰۱ (یک نمونه)؛ استان فارس، ایستگاه بعثت، ۱۳۷۷/۰۶/۳۰، جمع‌آوری کننده: آل‌منصور (یک نمونه)؛ استان سیستان و بلوچستان، ۱۳۷۶/۰۲/۰۶، جمع‌آوری کننده: افروزیان (یک نمونه).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های اردبیل، اصفهان، آذربایجان غربی، بوشهر، خوزستان، فارس، لرستان، کرمانشاه، کردستان، کهگیلویه و بویراحمد، قم، گیلان، مازندران، مرکزی (Boroumand, 1998)، استان‌های سمنان، تهران (Legalov et al., 2010)، استان‌های سیستان و بلوچستان، البرز (این تحقیق).

گونه *Temnorhinus hololeucus* (Pallas, 1781)

نمونه‌های بررسی شده: استان البرز، باغستان (یک نمونه).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: خراسان، کردستان، گیلان (Legalov et al., 2010)، استان البرز (این تحقیق).

گونه *Trachydemus parthicus* Ter-Minassian and Egorov, 1986

نمونه‌های بررسی شده: استان اصفهان (۲ نمونه)، فاقد اطلاعات مکانی (۴ نمونه)، ۱۳۷۳/۰۳/۰۵، جمع‌آوری

کننده: یارمند

(یک نمونه).

پراکنش در دنیا: این گونه اندمیک ایران است (Legalov et al., 2010).

پراکنش در ایران: فاقد اطلاعات دقیق مکانی (Ter-Minassian, 1988)، استان اصفهان (این تحقیق).

گونه *Trichocleonus leucophyllus* (Fischer von Waldheim, 1821)

نمونه‌های بررسی شده: ۱۳۷۲/۰۱/۱۱، فاقد اطلاعات دیگر، جمع‌آوری کننده: یارمند (دو نمونه).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان‌های خراسان و سمنان (Legalov et al., 2010; Ter-Minassian, 1988).

زیرخانواده *Molytinae* Schoenherr, 1823

گونه *Alcidodes karelini* (Boheman, 1844)

نمونه‌های مورد بررسی: استان البرز، ایستگاه البرز، جمع‌آوری کننده: باب‌مراد (۲ نمونه)؛ کرمان فاقد اطلاعات دیگر (یک نمونه).

پراکنش در دنیا: پالتارکتیک.

پراکنش در ایران: استان خراسان (Sadeghi et al., 2010)، استان‌های البرز و کرمان (این تحقیق).

***گونه *Paramecops sinaitus* (Pic, 1930)**

نمونه‌های بررسی شده: استان هرمزگان (یک نمونه).

پراکنش در دنیا: یمن (آدن)، جنوب اسرائیل، مصر (جنوب سینایی).

پراکنش در ایران: استان هرمزگان (گزارش جدید برای ایران).

سپاسگزاری

بی‌شک انجام این تحقیق بدون حمایت مالی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور میسر نبود. نویسندگان بدین‌وسیله مراتب تشکر و قدردانی خود را از آقای مهندس یارمند (مجری طرح ملی فون حشرات) و تمامی همکارانی که در جمع‌آوری نمونه‌ها زحمت کشیده‌اند اعلام می‌نمایند.

- Nationalis Pragaе, 52(1): 245-258.
- Herrick, N.J., Salmon, S.M., Kok, L.T. and McAvoy, T.J. 2011. Life history, development, and rearing of *Encyrtorrhynchus brandii* (Coleoptera: Curculionidae) in Quarantine. *Annals of the Entomological Society of America*, 104: 718-725.
- Legalov, A.A., Ghahari, H. and Arzanov, Y.G. 2010. Annotated catalogue of curculionid-beetles (Coleoptera: Anthribidae, Rhynchitidae, Attelabidae, Brentidae, Brachyceridae, Dryophthoridae and Curculionidae) of Iran. *Amurian Zoological Journal*, 2(3): 191-244.
- Modarres Awal, M. 1997. List of agricultural pests and their natural enemies in Iran (revised edition). Mashhad: Ferdowsi University Press, 147, 429p.
- Modarres Awal, M. and Hossein Pour, F. 2010. A contribution to the snout beetles fauna of Khorasan province in Iran (Coleoptera: Curculionidae). *Munis Entomology and Zoology*, 5(2): 623-626.
- Rahati, R., Nozari, J. and Khaghaninia, S. 2016. Snout beetles (coleoptera: Curculionidae) of East Azerbaijan. *Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica*, 51(2): 273-278.
- Sadeghi, H., Eshraghi, S. and Behne, L. 2010. A contribution to the fauna of weevils (Coleoptera: Curculionidae) associated with sugar beet fields in North-East of Iran. *Munis Entomology and Zoology*, 5(2): 753-757.
- Sanaei, E. and Seedy, M. 2017. Weevils (Coleoptera: Curculionoidea) of Taleghan Region (North of Iran) with Reporting of Ten New Records for Iran. *Journal of the Entomological Research Society*, 19(1): 1-13.
- Savitsky, V.Y. 2019. Two new species of the weevil subgenus *Pseudotiorhynchus* Magnano, genus *Otiorhynchus* Germ. (Coleoptera, Curculionidae: Entiminae) from Iran. *Entomological Review*, 99(1): 82-90.
- Ter-Minassian, M.E. 1988. Weevils of subfamily Cleoninae of the fauna of the USSR (tribe Cleonini). Leningrad: Nauka, 234p.
- Zare Khormizi, M., Heidari Latibari, M., Khandehroo, F., Moravvej, Gh. and Sadeghi Namaghi, H. 2016. First report of four Curculionidae (Coleoptera) from center and northeast of Iran. *Journal of Entomology and Zoology Studies*, 4(4): 647-649.

همچنین از آقای پرفسور Korotyayev (مؤسسه جانورشناسی سن پترزبورگ روسیه) برای تأیید و شناسایی نمونه‌ها و از زحمات سرکار خانم مهندس علی‌نژاد (کارشناس موزه) برای مرتب‌سازی نمونه‌ها قدردانی می‌شود.

منابع مورد استفاده

- Alonso-Zarazaga, M.A., Barrios, H., Borovec, R., Bouchard, P., Caldara, R., Colonnelli, E., Gültekin, L., Hlavá, P., Korotyayev, B., Lyal, C.H.C., Machado, A., Meregalli, M., Pierotti, H., Ren, L., Sánchez-Ruiz, M., Sforzi, A., Silfverberg, H., Skuhrovec, J., Trýzna, M., Velázquez de Castro, A.J. and Yunakov, N.N. 2017. Cooperative catalogue of Palaearctic Coleoptera Curculionoidea. *Monografias electrónicas*, 8: 1-729.
- Anderson, R.S. 1995. An evolutionary perspective on diversity of Curculionoidea. *Memoirs of the Entomological Society of Washington*, 14: 103-118.
- Anderson, R.S. 2002. Family Curculionidae: 722-815. In: Arnett, J.R.H., Thomas, M.C., Skelley, P.E. and Frank, J.H. (Eds.). *American Beetles, Polyphaga: Scarabaeoidea to Curculionoidea, Volume 2*. CRC Press, Boca Raton. O'Brien, C.W., Wibmer, G.J. 1982.
- Boroumand, H. 1998. Insects of Iran; the list of Coleoptera in the Insect Collection of Plant Pests and Diseases Research Institute, Coleoptera (XXIV): Curculionidae. Number 2, 110 p. Plant Pests and Diseases Research, Institute, Insect Taxonomy Research Department.
- Colonnelli, E. 2004. Catalogue of Ceutorhynchinae of the world, with a key to genera (Insecta: Coleoptera: Curculionidae). Barcelona: Argania edition. 124p.
- Eslami, S.J. and Khanijani, M. 1998. Study of cereal farm fauna of curculionids of Hamadan area. *Proceeding of the 13th Iranian plant protection, Karaj*, P. 2.
- Ghahari, H. and Legalov, A.A. 2018. New records of weevils (Coleoptera: Curculionidae) from Iran. *Far Eastern Entomologist*, 366: 24-28.
- Gültekin, L. and Podlussany, A. 2012. Two new species of *Larinus* from Iran (Coleoptera: Curculionidae: Lixinae). *Acta Entomologica Musei*

**List of weevils (Coleoptera: Corculionidae) deposited in the Insect collection of
Research Institute of Forests and Rangelands**

S. Farahani^{1*}, R. Rahati² and R. Gholami Ghavam Abad³

1* - Corresponding author, Research Institute of Forests and Rangelands, Agricultural Research Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran E-mail: s.farahani@rifr-ac.ir

2- Department of Plant Protection, College of Agriculture, University of Tehran, Alborz, Iran

3- Research Institute of Forests and Rangelands, Agricultural Research Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran.

Received: 29.09.2019

Accepted: 03.02.2020

Abstract

During conduction a survey of collection and identification of weevils, in the years 1993-2013, totally 32 species belonging to 22 genera were identified. Among them, five species including *Dorytomus ictor* (Herbst, 1795), *D. melanophthalmus* (Paykull, 1792), *Mogulones mendax* (Schultze, 1898), *Paramecops sinaitus* (Pic, 1930) and *Polydrusus mollis* (Stroem, 1768) are new records for Iran. The specimens were deposited in the Insect Museum of Research Institute of Forests and Rangelands, Tehran, Iran.

Key words: Fauna, weevil, forests and rangelands, new record, Iran.